

Lausunto valtakunnallisen 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelmasta

Onko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun ja vuorovaikutuksen järjestämiseen näkemyksiä?

Tieyhdistys on huolissaan liikenne12-suunnitelman toteutumisen nykytilasta ja katsoo, että arviointivaiheessa tulisi selvittää ne asiat, jotka ovat edenneet suunnitelman mukaisesti ja joissa suunnitelman mukaisista toimista ei ole onnistuttu pitämään kiinni.

Tieyhdistys pitää tärkeänä vahvistaa maakuntien ja niiden alueilla toimivien tahojen äänen kuulumista valmistelutyössä ja kannattaa alueellisten kuulemistilaisuuksien järjestämistä. Tieyhdistys toivoo myös alueellisen lausumismenettelyn käyttämistä, jolloin maakunnallisesti merkittävät näkökulmat eivät katoaisi lausuntojen joukkoon.

Vähäliikenteisen maanteiden ja yksityisteiden merkitystä on syytä selvittää ja korostaa osana huoltovarmuutta palvelevaa liikennejärjestelmää.

Kohdistuuko voimassa olevan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman visioon tai tavoitteisiin muutostarpeita? Mikäli kyllä, millaisia muutostarpeita ja miksi? (Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelman sivut 10-11).

Liikenne12-suunnitelman hyväksymisen jälkeen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi kahdella eri osa-alueella. Sekä turvallisuuspoliittinen tilanne että inflaatio ovat merkittävästi muuttuneet.

Suomen ja lähialueiden toimintaympäristö on muuttunut suuresti liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistumisen jälkeen. Tieyhdistys katsoo, että liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitystyössä tulee selvittää muuttuneesta toimintaympäristöstä aiheutuvat muutokset.

Tieyhdistys nostaa esiin esimerkkinä länsi-itä-suuntaiset maantieyhteydet sekä sisämaassa että länsirannikon satamiin ja niiden merkityksen uudenaikaisessa tilanteessa. Myös raakapuun ja lämmityshakkeen kuljetukset metsistä ovat lisääntyneet merkittävästi ja kuljetusketjun toimivuudesta on syytä kantaa huolta. Yleensä kuljetusketju lähtee yksityisteiltä jatkuen vähäliikenteistä maantieverkkoa.

Suunnitelmassa esitetty kustannustasoa tulee tarkastella kustannustasoindeksin mukaisesti korotettuun kustannustasoon. Kustannustason nousu on muuttunut olennaisesti suunnitelman valmistelun aikaisesta tilanteesta. Nykyisellä inflaatiovauhdilla 12 vuoden ajanjaksolla korjausvelan rahamäärä ja tienpidon kustannukset tulevat muuttumaan merkittävästi.

Lisäksi ilmastomuutoksen vaikutus tiestöön on huomioitava entistä suuremmalla painoarvolla.

Onko suunnitelman vaikutusarviointiin ja SOVA-lain (8.4.2005/200 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista) mukaisen ympäristöarvioinnin valmisteluun näkemyksiä?

SOVA-lain (200/2005) 2 § mukaisesti ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan mm. ihmisten terveyteen ja elinoloihin sekä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä vaikutuksia.

Tieyhdistys nostaa Liikenne12-suunnitelman toteuttamisen suhteen liikenneturvallisuuteen ja nollavision saavuttamiseen, jotka ovat konkreettisia liikenteen vaikutuksia ihmisten terveyteen.

Helsingissä 15.10.2023

Suomen Tieyhdistys ry

Simo Takalammi

toimitusjohtaja